

Studia i Materiały
Wydziału Teologicznego
Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach

Nr 51

Redaktor serii:
Ks. ARTUR MALINA

Ks. Antoni Bartoszek

Seksualność osób niepełnosprawnych

Studium teologicznomoralne

Księgarnia św. Jacka
Katowice 2009

SPIS TREŚCI

TABLE OF CONTENTS	8
WYKAZ SKRÓTÓW	11
WSTĘP.....	13
ROZDZIAŁ I	
SPOŁECZNY KONTEKST SEKSUALNOŚCI NIEPEŁNOSPRAWNYCH	25
I.1. Rozumienie niepełnosprawności w społeczeństwie	26
I.1.1. Sytuacja osób niepełnosprawnych na przestrzeni dziejów	26
I.1.2. Współczesne rozumienie niepełnosprawności.....	30
I.2. Redukcyjne ujęcia ludzkiej seksualności.....	38
I.2.1. Przeakcentowanie duchowości w spojrzeniu na seksualność	39
I.2.2. Brak odniesień do transcendentnego wymiaru seksualności	45
I.3. Współczesna ambiwalencja w spojrzeniu na seksualność niepełnosprawnych	55
I.3.1. Ucieczka od seksualności osób niepełnosprawnych	57
I.3.2. Promowanie swobody seksualnej w życiu osób niepełnosprawnych	63
ROZDZIAŁ II	
PERSONALISTYCZNO-TEOLOGICZNA WIZJA SEKSUALNOŚCI OSÓB	
NIEPEŁNOSPRAWNYCH	68
II.1. Godność osoby niepełnosprawnej w ujęciu personalistyczno-teologicznym.....	68
II.1.1. Osoba niepełnosprawna jednościcielesno-psychiczno-duchową.....	69
II.1.2. Teologiczne pogłębienie istoty człowieczeństwa osób niepełnosprawnych.....	75
II.2. Miejsce seksualności w osobowej strukturze człowieka niepełnosprawnego	81
II.2.1. Somatyczno-psychiczny rozwój seksualności osób niepełnosprawnych.....	81
II.2.2. Osobowy wymiar płci – powiązanie seksualności z miłością.....	90
II.3. Miejsce grzechu i nawrócenia w przeżywaniu seksualności osób niepełnosprawnych	103
II.3.1. Skutki grzechu pierwородnego	104
II.3.2. Grzech oraz pojednanie w życiu duchowym osoby niepełnosprawnej.....	111
ROZDZIAŁ III	
CZYSTOŚĆ W ŻYCIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	119
III.1. Chrześcijańska koncepcja czystości.....	120
III.1.1. Istota cnoty czystości.....	120
III.1.2. Biblijne uzasadnienie obowiązku życia w czystości.....	128
III.2. Towarzystwo osobom niepełnosprawnymna drodze czystości – założenia ogólne	135

III.2.1. Wychowanie do miłości w środowisku rodzinnym.....	135
III.2.2. Wychowanie seksualne w społeczeństwie.....	144
III.2.3. Psycho-społeczne wsparcie w procesie integrowania seksualności. Moralna spójność zespołowych oddziaływań.....	153
ROZDZIAŁ IV	
DEZINTEGRUJĄCE DZIAŁANIA SEKSUALNE I ODPOWIEDŹ NA NIE	167
IV.1. Masturbacja	167
IV.1.1. Kontekst społeczny	168
IV.1.2. Wsparcie otoczenia w zdobywaniu umiejętności kierowania własnym popędem.....	171
IV.2. Nie-mażeńskie kontakty seksualne.....	181
IV.2.1. Kontekst społeczny	181
IV.2.2. Wezwanie do budowania czystych więzów międzyosobowych.....	184
IV.2.3. Problem towarzyszenia erotycznego	190
IV.3. Zachowania homoseksualne	200
IV.3.1. Kontekst społeczny	200
IV.3.2. Ocena moralna homoseksualizmu oraz towarzyszenie w umacnianiu postawy czystości.....	204
IV.4. Nadużycia seksualne.....	214
IV.4.1. Formy nadużyć i ich społeczno-prawny kontekst	214
IV.4.2. Ocena moralna jako punkt wyjścia do prewencji i terapii.....	222
ROZDZIAŁ V	
MAŁŻEŃSTWO I BEZZENNOŚĆ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	234
V.1. Małżeństwo w perspektywie personalistyczno-teologicznej.....	235
V.1.1. Małżeństwo jako jedność dwojga osób.....	235
V.1.2. Małżeństwo jako wspólnota otwarta na życie.....	242
V.1.3. Małżeństwo jako rzeczywistość sakramentalna.....	245
V.1.4. Znaczenie aktu małżeńskiego	248
V.1.5. Trudności we współżyciu seksualnym.....	251
V.2. Wątpliwości dotyczące zdolności do zawarcia małżeństwa	260
V.2.1. Sytuacja impotencji.....	261
V.2.2. Niektóre anomalie dotyczące zgody małżeńskiej.....	266
V.3. Bezzenność w perspektywie teologiczno-personalistycznej	277
V.3.1. Biblijno-teologiczne aspekty bezzenności	278
V.3.2. Towarzyszenie w przeżywaniu bezzenności	283
ROZDZIAŁ VI	
RODZICIELSTWO W ŻYCIU OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH	293
VI.1. Postawy w obliczu problemu przekazywania życia.....	293
VI.1.1. Ruch eugeniczny w perspektywie historycznej	294
VI.1.2. Moralne aspekty sterylizacji osób upośledzonych umysłowo	298

VI.1.3. Problem środków antykoncepcyjnych	305
VI.1.4. Techniki sztucznej prokreacji.....	319
VI.1.5. Naturalne planowanie rodziny oraz leczenie niepłodności	324
VI.1.6. Poradnictwo genetyczne.....	333
VI.1.7. Badania prenatalne a aborcja eugeniczna	336
VI.2. Umacnianie podmiotowości rodzin osób niepełnosprawnych.....	345
VI.2.1. Zasada pomocniczości w towarzyszeniu niepełnosprawnym małżonkom i rodzicom	345
VI.2.2. Pomoc osobom niepełnosprawnym fizycznie w zadaniach rodzicielskich	349
VI.2.3. Integralne wsparcie rodzin osób niepełnosprawnych intelektualnie	355
ZAKOŃCZENIE	366
BIBLIOGRAFIA.....	378
SUMMARY	405

TABLE OF CONTENTS

LIST OF ABBREVIATIONS	11
INTRODUCTION	13
CHAPTER I	
SOCIAL CONTEXT OF THE SEXUALITY OF THE DISABLED	25
I.1. Definition of disability in the society	26
I.1.1. Situation of the disabled through the course of history	26
I.1.2. Contemporary definition of disability	30
I.2. Reductive perspectives of human sexuality	38
I.2.1. Reemphasis of the spirituality in the view on sexuality	39
I.2.2. Lack of reference to transcendent dimension of sexuality	45
I.3. Contemporary ambivalence in the view on the sexuality of the disabled ...	55
I.3.1. Escape from the sexuality of the disabled	57
I.3.2. Promotion of sexual freedom in the life of the disabled	63
CHAPTER II	
PERSONALISTIC-THEOLOGICAL VISION OF THE SEXUALITY OF THE DISABLED	68
II.1. A disabled person's dignity in the personalistic-theological view.....	68
II.1.1. A disabled person as a physical, psychical and spiritual entity	69
II.1.2. Theological deepening of the nature of humanity of the disabled.....	75
II.2. Position of sexuality in the personal structure of a disabled person	81
II.2.1. Somatic-psychical development of the sexuality of the disabled.....	81
II.2.2. Personal dimension of the sex – its connection to love	90
II.3. Positions of sin and conversion in experiencing the sexuality by the disabled ...	103
II.3.1. Results of the original sin	104
II.3.2. Sin and reconciliation in a disabled person's spiritual life	111
CHAPTER III	
CHASTITY IN LIFE OF THE DISABLED	119
III.1. Christian concept of chastity	120
III.1.1. Essence of the virtue of chastity	120
III.1.2. Biblical justification of the obligation to live in chastity	128
III.2. Accompaniment to the disabled on the path of chastity – general assumptions	135
III.2.1. Education of love in the family circle	135
III.2.2. Sexual education in the society	144
III.2.3. Psycho-social support in the sexual integration. Moral consistency of group actions	153

CHAPTER IV

DISINTEGRATING SEXUAL ACTIONS AND RESPONSE TO THEM	167
IV.1. Masturbation	167
IV.1.1. Social context	168
IV.1.2. Support of the environment in acquirement of the ability to control one's sex drive	171
IV.2. Non-marital sexual intercourses	181
IV.2.1. Social context.....	181
IV.2.2. Call for the creation of chaste interpersonal relations	184
IV.2.3. The problem of erotic accompaniment	190
IV.3. Homosexual behaviours	200
IV.3.1. Social context	200
IV.3.2. Moral assessment and the accompaniment on the path of confirmation of the chaste conduct	204
IV.4. Sexual abuse	214
IV.4.1. Forms of abuse and their social and legal context	214
IV.4.2. Moral assessment as the starting point for prevention and therapy	222

CHAPTER V

THE MATRIMONY AND UNMARRIED STATUS OF THE DISABLED	234
V.1. Marriage in the personalistic-theological view.....	235
V.1.1. Marriage as a unity of two people	235
V.1.2. Marriage as a union open to life	242
V.1.3. Marriage as sacramental reality	245
V.1.4. Meaning of the marriage act	248
V.1.5. Difficulties of sex life	251
V.2. Doubts concerning the capacity to get married	260
V.2.1. Situation of impotence	261
V.2.2. Some anomalies concerning marital consent	266
V.3. Unmarried status in the personalistic-theological view	277
V.3.1. Biblical and theological aspects of unmarried status	278
V.3.2. Accompaniment on the path of unmarried status.....	283

CHAPTER VI

PARENTHOOD IN LIFE OF THE DISABLED	293
VI.1. Attitudes in the face of the problem of life conception	293
VI.1.1. Eugenic movement in historical perspective	294
VI.1.2. Moral aspects of sterilization of the mentally handicapped	298
VI.1.3. Contraceptives	305
VI.1.4. Artificial procreation methods	319
VI.1.5. Naturally planned parenthood and infertility treatment	324
VI.1.6. Genetic counselling	333

VI.1.7. Prenatal diagnostic tests and eugenic abortion	336
VI.2. Confirmation of the subjectivity of the families of the disabled	345
VI.2.1. The subsidiary principle in the accompaniment to disabled spouses and parents	345
VI.2.2. Aid to physically disabled people in parental tasks	349
VI.2.3. Integral support of the families of the mentally handicapped	355
CONCLUSION	366
BIBLIOGRAPHY	378
SUMMARY	405